

Sian SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Työttömien terveystarkastus Siun sotessa

18.3.2025

Työttömien terveystarkastus Siun sotessa

- Terveystarkastus on tarkoitettu työ- ja opiskeluterveydenhuollon ulkopuolella oleville, erityisesti työttömille.
- Jokaisella työttömällä on oikeus maksuttomaan terveystarkastukseen, kun terveydentila huolettaa tai jos on tarvetta arvioida työkykyä tai kuntoutustarvetta.
- Ollut lakisääteinen jo vuodesta 2010 alkaen ja tarkastuksen sisällölle on asetettu valtakunnallisesti kriteerit (STM/THL)
- Siun sotessa on keskitetty malli ja Työ- ja toimintakyvyn yksiköstä hoidetaan koko maakunnan asiakkaat 8 työttömien terveydenhoitajan työnä (7,3 htv)
- Toimitaan osana monialaista yhteistyöverkostoa, johon kuuluu sote-palveluiden lisäksi, työllisyysalueen, Kelan, kuntien, palveluntuottajien ja järjestöjen toimijoita.
- Työttömien terveydenhoitajat edustavat terveyspalveluita Työkyvyn tuen tiimeissä ja lakisääteisessä TYM-palvelussa.

Työttömien terveystarkastus Siun sotessa

- Terveystarkastus on kokonaisvaltainen selvitys asiakkaan tilanteesta ja terveydentilasta. Painopisteenä työ- ja toimintakykyisyys.
- Terveystarkastuksen tarkoitus on tunnistaa, arvioida ja vahvistaa työttömien terveydentilaa, henkistä hyvinvointia ja elämänhallintaa, edistää työ- ja toimintakykyä (mm. kuntoutustoimilla) sekä tunnistaa työttömän työkyvyn esteitä, ennaltaehkäistä kansansairauksia sekä parantaa ja lievittää sairauksien fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia seurauksia.
- Terveystarkastus pohjautuu haastatteluun, joka toteutetaan läsnäolotarkastuksena tai etätarkastuksena.
- Kestoltaan terveystarkastus on 1,5-2 h ja sisältää terveydentilan kartoituksen, mahdollisen lähetteen verikokeisiin ja tarvittaessa ohjauksen lääkärille ja/tai eri alojen asiantuntijoille.
- Terveystarkastus on asiakkaalle vapaaehtoinen ja maksuton
 - mutta ilman syytä peruuttamattomista terveystarkastusajoista asiakkaalle lähtee Siun soten ohjeistuksen mukainen maksu (tämä otetaan käyttöön, kunhan saadaan päivitettyä lähetteen yhteyteen jaettava info asiakkaille).
 - myös jatkohoitoihin ja mahdollisiin lausuntoihin voi liittyä maksuja.

Tarkastuksen sisältö

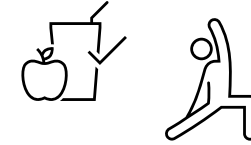
- Esitiedot: Ikä, sairaustiedot, onko hoitokontakteja, onko jättänyt menemättä hoitoihin, toimenpiteet. Voimassa oleva lääkitys.
- Rokotukset
- Suvun sairaudet
- Nykytila: Tarkka työ- ja toimintakyvyn kuvaus, jos mahdollista. Kuvaile millainen asiakas on, miten toimii, keskustele, mitä asioita kokee, kertoo ja mitä, miten kaikkiaan on mennyt, miten arki sujuu, mitä haluaa tulevaisuudelta, onko motivoitunut työnhakuun/kouluttautumiseen jne, Omat näkemykset ja havainnot, onko sitoutunut hoitoon...
- Mieliala (BDI –kyselyn täyttö tarvittaessa)
- Sosiaaliset tiedot: Millaisessa talossa asuu ja kenen kanssa. Lapset ja muut tärkeimmät tukiverkoston kuuluvat, kuten ystävät? Pitääkö miten kehenkin yhteyttä? Kokeeko yksinäisyyttä, tai miten muutoin sosiaaliset kontaktit?
 - Tulot
 - Velka/Ulosotto
 - Sakot/Tuomiot
- Koulutushistoria: Peruskoulu, lukio, ammatillinen koulutus sekä mahd. kurssit. Mahdolliset keskeytyneet opinnot. Oppimisvaikeudet koulussa, koulukiusaaminen. Päättötodistuksen k.a.
- Työhistoria: työhistoria vuosilukuineen.
 - Kuntouttava/Palkkatuki/Työkokeilu
- Kuntoutusohjaus: Onko aiempia kuntoutuksia taustalla esim. AKSE, TEAK.

- Työkyky: Työkykyindeksi asteikoilla 0-10. Kuvausta työkyvyn rajoitteista tai huomioitavia asioita työtehtävien/työajan osalta. Arvio siitä, kokeeko pystyvänsä työskentelemään ammatissaan vielä 2 vuoden päästä.

- Oma arvio terveydentilasta: Huono, Kohtalainen, Hyvä, Erinomainen sekä tarkempaa kuvausta.

- Terveystottumukset:

- Ravitsemus
- Uni
- Liikunta
- Harrastukset

- Päihteet (AUDIT sekä tarvittaessa mm. HSI, CAST, PGSI)

- Alkoholi
- Nikotiinituotteet
- Huumeaineet
- Lääkkeiden väärinkäyttö
- Raha- ja digipelaaminen

- Seksuaaliohjaus

- Paino, pituus ja BMI

- Kuulo, näkö ja hampaat

- Huom! Tarkastuksessa ei tehdä kuulon tai näöntutkimusta

- Verenpaine ja pulssi

- Hoito/neuvonta

- Mitä suosituksia annettu

- Jatkosuunnitelma

- Mitä seuraavaksi: esim. Laitetaan asiakas lääkärijonoon työkykyarviota varten, labralähetteet tehty yms.

Työttömien terveystarkastukseen ohjautuminen – LÄHETE

- Terveystarkastukseen ohjaututaan ensisijaisesti lähetteellä, mutta asiakas voi varata ajan myös itse.
- Lähetteen voi saada: työllisyyspalveluista, sosiaalitoimesta, TYM-palvelusta, kunnan työkykykoordinaattoreilta tai terveydenhuollosta.
- Terveydenhuollon työntekijät voivat ohjata asiakkaan työttömien terveystarkastukseen myös potilastietojärjestelmän kautta työviestillä.
- Suositellaan lähetteen kautta ohjautumista – palaute terveystarkastuksesta toimitetaan lähetteen tehneelle taholle

Lähete
löytyy
jatkossa
myös Siun
soten
uudistuvilta
nettisivuilta

ASIAKASLÄHETE TYÖTTÖMIEN TERVEYDENHOITAJALLE

Lähete tai konsultaatiopyyntö toimitetaan maakunnalliseen sähköpostiosoitteeseen
tyottomien.terveystarkastus@siunsote.fi otsikolla lähete tai konsultaatiopyyntö + asiakkaan asuinkunta.

Tämä on: ☐ Lähete terveystarkastukseen
☐ Konsultaatiopyyntö terveydenhoitajalle

**** = lomakkeeseen merkityt pakolliset tiedot, jotta lähetettä/konsultaatiopyyntöä voidaan käsitellä**

Lähetteen tehnyt taho:

☐ Työllisyysalue ☐ Kunnan työllisyyspalvelut ☐ Sosiaalipalvelut ☐ Terveyspalvelut
☐ muu, mikä _____

Lähetteen tekijän nimi ja organisaatio **	Osoite
Puhelinnumero **	Sähköpostiosoite **

Suostumus tietojen vaihtoon on pyydetty ja arkistoitu _____. _____. 20 _____.
(Konsultaatiopyyntöön voidaan vastata ja terveystarkastuksen palaute lähetetään lähettävän tahon
yhteyshenkilölle, jos suostumus on pyydetty).
Asiakkaan alkuperäinen suostumuslomake tietojen vaihtoon on lähettävän tahon arkistossa.

Asiakkaan tiedot (työntekijä täyttää)

Asiakkaan nimi **	Henkilötunnus **
Osoite, postitoimipaikka **	Puhelinnumero ** ja sähköpostiosoite

Onko asiakkaalla TYM:n asiakkuus**: kyllä / ei

Asiakas tarvitsee tulkin**: kyllä / ei Tulkkauskieli: _____
Tarkenna käytettävä murre (esim. arabian kielessä on useita murteita) tai muuta tulkkauksessa huomioitavaa

Taustatiedot ja toiveet terveystarkastukselle

(Työntekijä täyttää asiakkaan ja työntekijän näkemyksen)

Terveystarkastuspyynnön tai konsultaatiopyynnön perustelu, mihin halutaan selvitys: Onko terveydentilassa jotain sellaista, mitä terveystarkastuksessa olisi huomioitava?
--

Onko työ- ja toimintakyky heikentynyt? Jos on, niin miten: Työkykyyn vaikuttavat sairaudet ja kuvausta siitä, miten sairaudet vaikuttavat työkykyyn?	
Millaisia palveluita on nyt käytössä ja millaisia on suunniteltu? (palkkatukityö, työkokeilu, kuntouttava työtoiminta, ammatillinen kuntoutusselvitys tms.)	
Miten työkyky on näyttäytynyt näissä palveluissa? (palkkatukityö, työkokeilu, kuntouttava työtoiminta, ammatillinen kuntoutusselvitys tms.)	
Onko asiakkaan asiaa käsitelty työkyvyn tuen tiimissä?: kyllä / ei Milloin: _____. _____. 20 _____. Tiimissä tehty suunnitelma:	
Seuraavat asiakkaan taustatiedot ovat lähetteen liitteenä: - työllisyyspalveluista asiakkaan perustiedot (työ- ja koulutushistoria) ☐ - viimeisin laadittu kartoitus/suunnitelma ☐ - viimeisin palvelutarvearvio ☐ - asiakkaan esitietolomake ☐ - kuntouttavan työtoiminnan tai työkokeilun palaute ☐ - muuta, mitä: ☐	
Jokaisella työttömällä on mahdollisuus terveystarkastukseen kahden vuoden välein tai aikaisemmin, jos työ- ja toimintakyky on merkittävästi heikentynyt. Terveystarkastus voidaan toteuttaa joko etätarkastuksena tai läsnäolotarkastuksena. Haastattelemalla toteutettava tarkastus pitää sisällään työ- ja toimintakyvyn kartoittamisen lisäksi laajan terveydentilan selvittelyn.	
Lähettävälle taholle toimitettavaan palautteeseen kirjataan vain työ- ja toimintakykyyn liittyvät asiat Jakelu myös ☐ sosiaalipalvelun työntekijä, s-osoite: (lähettäjän lisäksi): ☐ työkykykoordinaattori, s-osoite: ☐ muu, kuka, s-osoite:	
Aika ja paikka	Työntekijän allekirjoitus
Aika ja paikka	Asiakkaan allekirjoitus

Työttömien terveystarkastuksen suunnitelma ja palaute

- Terveystarkastuksessa asiakkaalle tehdään hänen tarpeisiinsa vastaava suunnitelma sisältäen terveyden, hyvinvoinnin ja työkyvyn edistämiseen liittyvät toimet ja sovitut jatkopalvelut
- Terveystarkastuksen kirjaus ja suunnitelma on asiakkaalla luettavissa OmaKannassa
- Mikäli asiakas on ohjautunut tarkastukseen läheteellä, niin lähettävälle taholle toimitetaan palaute terveystarkastuksesta
- Palautteeseen kirjataan työ- ja toimintakykyyn liittyvät asiat sekä asiakkaalle tehty suunnitelma.

Terveystarkastuksesta ohjautuminen lääkärin työkyvyn arvioon

- Lääkärin työkyvyn arviointia nopeuttaa ja helpottaa, kun hänellä on käytössään terveydenhoitajan kattava selvitys asiakkaan tilanteesta
- Jos asiakas tarvitsee työkyvyn arvioinnin lääkäriltä, niin ohjaa asiakas ensin palveluun, joka kokoaa asiakkaan tilannetta esim. Työttömien terveystarkastukseen
- Kysy rohkeasti terveydenhoitajalta neuvoa, apua tai näkökulmia asiakkaan työkykyasioissa.

Aktiivinen Kela-yhteistyö sujuvoittaa asiakkaan palveluprosessia

- Pohjois-Karjalan alueella Kela-yhteistyö on tiivistä.
- Yhteistyössä hyödynnetään Kelalla jo olevia tietoja mahdollisimman paljon, jotta uusien lausuntojen pyytäminen olisi mahdollisimman vähäistä lääkäriresurssin säästämiseksi.
- Yhteistyössä Kelan työkykyneuvojien kanssa selvitetään tarvittavat, asiakkaan työ- ja toimintakykyä kuvaavat terveydenhuollon ajantasaiset tiedot, joiden avulla asiakas voidaan ohjata kuntoutukseen (AKSE, TEAK, lääkinnällinen kuntoutus).
- Lääkärin lausuntoja tarvitaan ainoastaan, jos Kelalla ei ole mitään tietoja asiakkaasta tai tiedot ovat liian vanhoja.
- Tämän kaiken mahdollistaa yhteinen tahtotila saada hoidettua asiakkaiden asioita mahdollisimman sujuvasti ja resurssitehokkaasti.
- Pohjois-Karjalassa käytetään tilastojen mukaan runsaasti ammatillisen kuntoutuksen palveluita. 40% ammatillisessa kuntoutuksessa olevista työllistyi työkokeilujen jälkeen (tieto palveluntuottajalta), joten kuntoutus on havaittu tehokkaaksi.
- Samaa toimintamallia noudatetaan myös TE-palveluiden kanssa, ettei kaikki lausuntopyyntötarpeet ohjaudu lääkärille, jos tarvittavat tiedot saadaan toimitettua terveydenhoitajan kautta.

Tiivis yhteistyö eri tahojen kanssa mahdollistaa parhaat hyödyt - sovittuja yhteistyötapoja mm.:

- TYM –palveluun osallistuu Pohjois-Karjalassa yli 100 työntekijää työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja Kelan palveluista.
 - TYM –alkutiimeihin osallistuminen, jossa uusien TYM-asiakkaiden tietojen kokoaminen ja työparin/-ryhmän nimeäminen. Joka kunnan alueella oma TYM-alkutiimi.
 - TYM-asiakkaiden osalta konsultaatioihin vastaaminen ja osan TYM-asiakkaiden asiakaspalavereihin osallistuminen säännöllisesti.
 - TYPPI-järjestelmän kautta tiedon jakaminen asiakkaan olennaisten terveystietojen ja terveystarkastusten palautteen osalta.
- Työkyvyn tuen tiimejä Pohjois-Karjalassa on 17. Yksi jokaisessa kunnassa ja Joensuussa useita.
 - Osallistuvina tahoina Kela, työllisyyspalvelut, työikäisten sosiaalipalvelut, kunnan työkykykoordinaattori, Miepä ja työttömien terveydenhoitaja sekä asiakkaan tilanteen mukaan muita tarvittavia tahoja.
 - Tiimi koostuu kunkin kunnan tai alueen paikallisista työntekijöistä
- Terveysdenhoitaja, kunnan työkykykoordinaattori ja Kelan työkykyneuvoja pitävät säännöllisiä konsultaatiopalavereita (asiakkaan kirjallinen suostumus). Pohjois-Karjalan jokaisessa kunnassa on työkykykoordinaattori-toimintaa.
- Sovittuja palaverikäytänteitä eri työntekijöiden kanssa, kuten terveydenhoitaja ja työkykykoordinaattori – työparityöskentely ja toimiminen yhteisissä tiloissa työllisyyspalveluiden tai työikäisten sosiaalipalveluiden kanssa.
- Sovittuja toimintatapoja asiakkaan ohjaamiseen esim. fysioterapeutin työkyvyn arviointiin ohjaamisessa
- Lähiesihenkilötason säännöllisiä palavereita käytännön toiminnan sujuvoittamiseksi yhdessä terveydenhuollon, sosiaalipalvelun, työllisyyspalvelun ja Kelan kanssa.

**Kiitos, että tutustuit
Siun soten työttömien
terveystarkastukseen ja
tärkeään työkykytyöhön!**